

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BIZOTTSÁGA

Brüsszel, 19.7.2005
COM(2005)323 végleges

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE A TANÁCSNAK ÉS AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK

**a Közösségek pénzügyi érdekeinek védelme – csalás elleni küzdelem –
2004-es éves jelentés**

(SEC(2005)973)

(SEC(2005)974)

TARTALOMJEGYZÉK

Bevezetés.....	3
1. A 2004-es év legfontosabb fejleményei.....	4
1.1. Az Európai Csaláselleni Hivatal reformjának javaslata.....	4
1.2. A tíz új tagállam csatlakozása.....	4
1.3. A Svájci Államszövetséggel való együttműködési megállapodás.....	5
1.4. Cigarettaacsempészet.....	6
1.5. Megállapodás a Philip Morris Internationallal.....	6
1.6. Az Alkotmányos Szerződés, valamint az Európai Ügyészség létrehozásának terve.....	6
2. A csalásmegelőzés eredményei: statisztikai elemzések és a Bizottság illetve a tagállamok által hozott új intézkedések.....	7
2.1. A tagállamok által az ágazati rendeletek értelmében közölt csalások és egyéb szabálytalanságok.....	7
2.2. A csalásmegelőzés eredményeinek ismertetése: a nyilvánosság tájékoztatása.....	11
2.3. A tagállamok által hozott intézkedések.....	12
2.4. A Bizottság által elfogadott intézkedések.....	15
3. Mezőgazdasági és vámügyi területeken való együttműködés.....	17
3.1. A tagállami hozzájárulások elemzésének eredményei.....	17
3.2. A Bizottság által 2004-ben hozott intézkedések.....	19
4. Behajtás.....	20
4.1. Hagyományos saját források.....	20
4.2. Közvetlen kiadások.....	21
4.3. Mezőgazdaság.....	24
4.4. Strukturális alapok.....	25

BEVEZETÉS

A közösségi pénzügyi érdekek védelme és a csalás elleni küzdelem a Közösség és a tagállamok megosztott felelőssége alá tartozik. A Bizottság a tagállamokkal együttműködésben minden évben jelentést készít, amelyben bemutatja ezen, az EK-Szerződés 280. cikke alapján előírt kötelezettségek teljesítése érdekében hozott új intézkedéseket. E jelentés címzettje az Európai Parlament és a Tanács, és közzétételre kerül.

A jelentés érthetőbbé tétele érdekében az idén párhuzamosan, tematikus bontásban kerülnek bemutatásra a közösségi és a nemzeti intézkedések (és nem két különálló részben, mint ahogy azt korábbi jelentésekben tették). Ennek az újfajta megjelenítésnek a célja az, hogy szélesebb körű áttekintést nyújtson azon területekről, ahol a hatáskörök kiegészítik egymást.

A jelentés **első pontja** a **2004-es év legfontosabb fejleményeit** mutatja be a közösségi pénzügyi érdekek védelme tekintetében: az Európai Csaláselleni Hivatal (OLAF) reformtervezetét, a tíz új tagállam csatlakozását, a Svájci Államszövetséggel való együttműködési megállapodás aláírását, a cigarettacsempészet elleni küzdelmet, a Philip Morris International cigarettagyártóval a csalás elleni küzdelem érdekében kötött megállapodást és az Alkotmány létrehozásáról szóló szerződés aláírását.

A **második pont** egyrészt a tagállamok tekintetében az ágazati rendeletek értelmében **közölt szabálytalanságokat illető statisztikai eredményeket** és a **2004-ben hozott intézkedéseket** foglalja össze, továbbá másrészt a Bizottság tekintetében a 2004-2005-ös cselekvési terv féléves eredményeit, illetve az OLAF hatékonyságának javítására irányuló erőfeszítéseket. Az egyik alpont a nyilvánosság tájékoztatásának kérdését tárgyalja a csalás elleni küzdelem területén.

A **harmadik pont** a **vámügy és a mezőgazdaság területén való kölcsönös segítségnyújtásra** vonatkozó rendelet¹ végrehajtásával foglalkozik. Mivel számos, különböző típusú és eltérő szinten tevékenykedő hatóságok rendelkeznek hatáskörrel e területeken, a közösségi pénzügyi érdekek védelme szempontjából alapvető fontosságú az együttműködés. A Bizottság és a tagállamok a nemzeti hozzájárulások alapjául szolgáló kérdőív központi témájává tűzték ki az e hatóságok közötti kölcsönös segítségnyújtást.

Végezetül, az **utolsó pont** az elmaradt vagy jogalap nélkül kifizetett összegek **behajtásának javítása** érdekében hozott intézkedéseket mutatja be. Az európai költségvetésre nézve a csalás és egyéb szabálytalanságok okozta károk helyrehozásának egyetlen eszköze csak szervezett pénzügyi nyomon követéssel biztosítható.

A jelentés csak összefoglaló jellegű és csupán áttekintést ad a 25 tagállam által hozott intézkedésekről illetve elért eredményekről. A Bizottság ezzel egyidejűleg két,

¹ Az 515/97/EK rendelet.

kiegészítő információt nyújtó munkadokumentumot² tesz közzé, az egyik listába foglalja a tagállamok hozzájárulásait, a másik pedig statisztikai adatokkal szolgál.

1. A 2004-ES ÉV LEGFONTOSABB FEJLEMÉNYEI

1.1. Az Európai Csaláselleni Hivatal reformjának javaslata

Prodi elnök az Európai Parlament előtt 2003. november 18-án elmondott beszédében az Eurostat-ügyben tanulságokat vont le a kommunikációs áramlást és az OLAF működési tevékenységét irányító szabályok érthetőségét illetően. A Bizottság és a Hivatal között 2003 júliusában kidolgozott magatartási kódex³ is a bizottsági belső vizsgálatokat illető információcsere javítására irányult.

A Bizottság 2004 februárjában következképpen javaslatot fogadott el, amely az OLAF és a közösségi intézmények, szervek illetve hivatalok közötti információcsereét illetően világos szabályokat állít fel, és lehetővé teszi az OLAF számára, hogy hatékonysága javítása érdekében működési prioritásaira összpontosítson, továbbá felgyorsítsa vizsgálatait. A javaslatok a vizsgálatok elindítását, lezárását és meghosszabbítását illető szabályok világosabbá tételét tűzték ki célul, valamint a védekezési biztosítékok és a felügyeleti bizottság szerepének megerősítését. A jogalkotási eljárás folyamatban van⁴.

A Bizottság 2004. október 26-án kiegészítő értékelést tett közzé az OLAF tevékenységeit⁵ illetően, amely elsősorban mennyiségi elemzést tartalmaz. Ezen értékelés néhány számadata a 2.4.2. pontban található.

1.2. A tíz új tagállam csatlakozása

Az előcsatlakozási alapoknak és a SAPARD és ISPA teljesen decentralizált irányításának köszönhetően a csatlakozó országok megfelelően felkészültek, hogy garantálni tudják a közösségi alapok helyes végrehajtásának teljes pénzügyi felelősségét. A csatlakozás pillanatában rendelkezésre állt a kiterjesztett decentralizált végrehajtási rendszer (EDIS).

Az új tagállamok mindegyike központi szolgálatot hozott létre a csalás elleni küzdelem érdekében (AFCOS, csaláselleni koordinációs struktúrák). E struktúrák abban kívánják segíteni az új tagállamokat, hogy megismerkedjenek a csalás megelőzésében és leküzdésében rájuk háruló feladatokkal. Két fő célkitűzésük: az adott országban a közösségi pénzügyi érdekek védelmét illető összes kötelezettség és törvényi, igazgatási illetve működési tevékenység koordinálása, valamint a Bizottsággal (OLAF) és a tagállamokkal való operatív együttműködés és kommunikáció biztosítása.

A több országot érintő PHARE-program⁶ címén támogatást nyújtottak a struktúrák, a kommunikációs eszközök és adatbázisok kiépítéséhez és az operatív know-how

² „A tagállamok által hozott intézkedések jegyzéke” és „A szabálytalanságok statisztikai elemzése”.

³ SEC(2003)871.

⁴ COM(2004)103 és 104: az 1073 és 1074/1999/EK rendelet módosításának javaslatai.

⁵ SEC(2004)1370.

⁶ PH/2002/1412.

kifejlesztéséhez. A Bizottság (OLAF) szemináriumokat, képzéseket és tanfolyamokat szervez annak biztosítására, hogy a csaláselleni koordinációs struktúrák professzionális megközelítést alkalmazzanak. A csaláselleni koordinációs struktúrák az új tagállamok legtöbbjében a Pénzügyminisztérium egyik osztályából vagy hivatalából állnak. Egyéb tagállamokban az Igazságügyi Minisztériumhoz (Cseh Köztársaság és Ciprus) vagy a Belügyminisztériumhoz (Litvánia) tartoznak, Szlovákiában a kormányhivatal részét képezik.

A csaláselleni koordinációs struktúrák az új tagállamok legtöbbjében a csaláselleni vizsgálatok lebonyolításáért és/vagy koordinálásáért felelősek. Szlovéniában e szolgálat csak a felügyeleti rendszerek hatékonyságának és megfelelésének vizsgálatáért felelős. A csaláselleni koordinációs struktúrák a többi intézmény által alkalmazott vizsgálati módszerek ellenőrzése területén csak korlátozott hatáskörrel rendelkeznek. Csak a lengyelországi csaláselleni koordinációs struktúrák rendelkeznek ilyenfajta hatáskörrel, és Máltán különleges koordinációs bizottságot hoztak létre a többi szerv által alkalmazott módszerek ellenőrzésére.

A csaláselleni koordinációs struktúrák a közösségi jogszabályok értelmében az összes tagállamban felelősek a kiadások területén fellépő szabálytalanságokra vonatkozó információ begyűjtéséért, illetve ezen információk Bizottságnak történő továbbításáért. Az új tagállamokban lévő csaláselleni koordinációs struktúrák további részletei az e jelentéssel együtt közzétett munkadokumentumban találhatóak⁷.

1.3. A Svájci Államszövetséggel való együttműködési megállapodás

2004 októberében egyrészről az Európai Közösség és annak tagállamai, és másrészről a Svájci Államszövetség együttműködési megállapodást⁸ írt alá a pénzügyi érdekeit sértő csalás és bárminemű jogellenes tevékenység elleni küzdelem érdekében. E megállapodás hosszas tárgyalások eredménye, ratifikálása jelenleg folyamatban van.

A felek ezen megállapodással kötelezettséget vállalnak arra, hogy minden csalással illetve jogellenes tevékenységgel kapcsolatos ügyben teljes körű jogsegélyt és igazgatási segítségnyújtást biztosítanak egymásnak, beleértve az áruk és szolgáltatások kereskedelme keretében a vámügyekkel és közvetett adózással kapcsolatos bűncselekményeket. A pénzmosás elleni küzdelem területén folytatott együttműködés jelentősen javulni fog, és a jövőben különösen a súlyos csalásra és csempészetre is ki fog terjedni.

A megállapodás rendelkezéseinek köszönhetően a felek közötti együttműködést irányító szabályok – pénzügyi érdekek védelme területén – egyre jelentősebben mértékben közelítették meg a közösségi vívmányokat. Az igazgatási együttműködés a vámigazgatási szervek közötti kölcsönös segítségnyújtásra és együttműködésre vonatkozó egyezmény (a II. Nápolyi Egyezmény⁹) rendelkezései alapján történik. Az igazságügyi együttműködés mechanizmusai hasonlóak lesznek az Európai Unió tagállamai közötti kölcsönös bünyügyi jogsegélyre vonatkozó egyezmény és annak

⁷ SEC(2005)973.

⁸ COM(2004)559 végleges és 2004/0187 (CNS), a HL-ben való közzétételre vár.

⁹ 1997. december 18-i tanácsi jogi aktus, HL C 24., 1998.1.23., 1. o.

kiegészítő jegyzőkönyve mechanizmusaival¹⁰. A kényszerítő intézkedések (házkutatás vagy lefoglalás) esetében folytatott igazságügyi együttműködés a Schengeni Végrehajtási Egyezmény értelmében a kettős büntethetőség elve alá tartozik¹¹. A pénzmosás elleni küzdelmet illető rendelkezések is az e területre vonatkozó közösségi vívmányokon alapulnak¹².

A Bizottság bízik abban, hogy a jövőben egyéb harmadik országokkal is hasonló megállapodásokat illető tárgyalásokra kerülhet sor.

1.4. Cigarettaacsempészet

A Közösség évek óta határozottan fellép a Közösség és a tagállamok költségvetésben jelentős kárt okozó cigarettaacsempészet ellen. A Bizottság és 10 tagállam¹³ 2000-ben és 2001-ben polgári jogi igényt indított a New York-i bíróság előtt többek között RJ Reynolds cigarettagyártó ellen cigarettaacsempészetben és pénzmosásban való részvételre hivatkozva, és a további csempészet elkerülése érdekében bírósági eltiltó intézkedést követeltek.

1.5. Megállapodás a Philip Morris Internationallal

A Bizottság és a 10 említett tagállam 2004. július 9-én tette közzé a Philip Morris International (a továbbiakban: „PMI”) cigarettagyártóval kötött megállapodást, amely hatékony rendszert hoz létre a cigarettaacsempészet és -hamisítás elleni küzdelemhez, és véget vet a felek között e területen fennálló nézeteltéréseknek. A csempészet és a hamisítás legyőzése érdekében a PMI e megállapodás értelmében együttműködne a Bizottság szolgálataival, különösen az OLAF-fal, illetve a tagállamok igazságügyi szerveivel. A megállapodás ebben az összefüggésben pénzügyi rendelkezéseket is tartalmaz, amelyek alapján a PMI 12 éven át megközelítőleg 1,25 milliárd dollár összeget fog folyósítani. A felek bíznak abban, hogy ez példaként szolgál egyéb társaságokkal megkötendő, hasonló megállapodásokra nézve.

1.6. Az Alkotmányos Szerződés, valamint az Európai Ügyészség létrehozásának terve

A közösségi pénzügyi érdekek ellen elkövetett csalások határon átnyúló jellege és e csalásokban a szervezett bűnözés részesedése miatt az egész Európában történő együttműködés céljából szükségessé válik túllépni a nemzeti rendőrségi és igazságügyi hatóságok közötti felosztáson. Annak ellenére, hogy számos megállapodást kötöttek e területen, a csalás leküzdésének hatékonyságában az

¹⁰ 2000. május 29-i egyezmény, HL C 197., 2000.7.12., és 2001. október 16-i kiegészítő jegyzőkönyv, HL C 326., 2001.11.21.

¹¹ Schengeni Végrehajtási Egyezmény, HL L 239, 2000.9.22. Amennyiben a házkutatásra vagy lefoglalásra irányuló jogsegélykérelemre alkalmazandó kettős büntethetőség a jövőben eltörlésre kerül a schengeni térségben, az esetben az új schengeni szabályok az együttműködési megállapodás által szabályozott területeken teljes egészében alkalmazásra kerülnek, kivéve a közvetlen adók területét.

¹² Különösen a 2001/97/EK irányelvvel (HL L 344., 2001.12.28.) módosított 91/308/EGK irányelv. Az Európai Közösségek pénzügyi érdekeinek védelméről szóló egyezmény második jegyzőkönyve (HL C 222., 1997.7.19.).

¹³ Belgium, Németország, Görögország, Spanyolország, Franciaország, Olaszország, Luxemburg, Hollandia, Portugália és Finnország.

európai bűnüldözési térség feldaraboltsága jelenti a legfőbb akadályt. 2001-ben a Bizottság zöld könyvet¹⁴ fogadott el a vita szélesebb körben történő kiterjesztése céljából. Az Európa jövőjéről tanácskozó Konvent¹⁵ egy olyan rendelkezést vett fel az Alkotmánytervezetbe, amely lehetővé teszi az Európai Ügyészség létrehozását.

Az Európai Alkotmány létrehozásáról szóló szerződés III-274. cikkében előírja, hogy a Tanács az Unió pénzügyi érdekeit sértő bűncselekmények üldözésére egyhangúlag hozott határozattal és az Európai Parlament egyetértését követően az Eurojustból létrehozhatja az Európai Ügyészséget. Ezen ügyészség hatáskörrel rendelkezik majd a bűncselekmények tetteseinek és részeseinek felkutatására, velük szemben a nyomozás lefolytatására és bíróság elé állításukra. A Tanács az Európai Parlament egyetértését és a Bizottsággal folytatott konzultációt követően, egyhangúlag európai határozatot fogadhat el az Ügyészség hatáskörének a több államot érintő súlyos bűncselekményekre történő kiterjesztésére.

A 2005 májusában a Bizottság¹⁶ által javasolt Hágai Program előírja, hogy az európai igazságügyi együttműködés és az Eurojust keretében a Bizottság az Unió pénzügyi érdekei védelmének javítását illetően biztosítja előzetes munkálatai és az Alkotmány által nyújtott lehetőségek nyomán követését.

A csalás elleni küzdelem vonatkozásában általánosságban elmondható, hogy az Alkotmány III-415. cikkében átvette a jelenlegi EK-Szerződés szövegét. E szöveg egy részének eltörlése¹⁷ azonban lehetővé teszi az Unió számára, hogy a pénzügyi érdekeinek védelméhez szükséges büntetőjogi eszköztárát kialakíthassa.

2. A CSALÁSMEGELŐZÉS EREDMÉNYEI: STATISZTIKAI ELEMZÉSEK ÉS A BIZOTTSÁG ILLETVE A TAGÁLLAMOK ÁLTAL HOZOTT ÚJ INTÉZKEDÉSEK

2.1. A tagállamok által az ágazati rendeletek értelmében közölt csalások és egyéb szabálytalanságok

A közösségi jogszabályok arra kötelezik a tagállamokat, hogy a közösségi tevékenységek területén közöljék a pénzügyi érdekeket sértő csalást és egyéb szabálytalanságokat¹⁸. Hasonló kötelezettség áll fenn az előcsatlakozási alapokban részesülő országok esetében is. A Bizottság szolgálatainak e jelentéssel egyidejűleg közzétett dokumentuma e közlemények alapján felállított statisztikai adatok

¹⁴ Zöld könyv a Közösség pénzügyi érdekeinek büntetőjogi védelmezéséről, valamint az Európai Ügyész intézményének létrehozásáról, COM(2001)715.

¹⁵ A V. Giscard d'Estaing elnöksége alatt álló, az Európai Unió jövőjéről tanácskozó Konventet a Laekenben elfogadott, Európai Unió jövőjéről szóló nyilatkozatot követően hozták létre, aminek az európai intézmények reformjának elmélyítését illető vita beindítása volt a célja.

¹⁶ COM(2005)184.

¹⁷ Eltörölték a (4) bekezdés utolsó részét, amely a következőképpen rendelkezett: „az Unió pénzügyi érdekeit sértő csalás elleni vagy azt megelőző intézkedések nem vonatkoznak sem a nemzeti büntetőjog alkalmazására, sem a tagállamok igazságszolgáltatására.

¹⁸ Lásd különösen, a kiadásokat illetően az 1991. március 4-i 595/91/EGK tanácsi rendelet 3. cikke (1) bekezdését (HL L 67., 1991.3.14.), az 1994. július 11-i 1681/94/EK bizottsági rendeletet (HL L 178., 1994.7.12.) és az 1994. július 26-i 1831/94/EK bizottság rendeletet (HL L 191., 1994.7.27.), továbbá a hagyományos saját forrásokat illetően a 2000. május 22-i 1150/2000/EK, Euratom tanácsi rendelet 6. cikke (5) bekezdését (HL L 130., 2000.5.31.).

mélyreható elemzését tartalmazza¹⁹. Az alábbi táblázat a 2004-ben közölt szabálytalanságok számát, továbbá ágazatonként az érintett összegeket ismerteti.

2.1. táblázat – Szabálytalanságok száma és az összegek

2004-ben ÖSSZESEN		
Terület	A közölt szabálytalanságok száma	Teljes összeg (összeg 1000 €-ban)
Saját források	2 735	205 692
EMOGA-garancia	3 401	82 064
Strukturális és kohéziós alapok	3 327	694 535
Összesen	9 463	982 291

Általánosságban elmondható, hogy a 2004-ben közölt szabálytalanságok száma növekedést mutat. Ezzel ellentétben a szabálytalanságok becsült pénzügyi hatása – a strukturális intézkedések kivételével – minden területen csökkenőben van; átlagosan 0,19 % a mezőgazdasági kiadások, 1,5 % a saját források és 2 % a strukturális intézkedések (a kohéziós alapokat beleértve) esetében. Megkülönböztetést kell viszont tenni a csalás és a szabálytalanság között. A csalás szándékosan elkövetett szabálytalansággént definiálható. Csak a bíró rendelkezik felhatalmazással, hogy egy szabálytalanságot csalásnak minősítsen²⁰. A csalás bűncselekménynek minősül. A mezőgazdasági kiadások területén a jelentett szabálytalanságok 11 %-a esetében csalás gyanúja áll fenn. A strukturális alapokat illetően a szabálytalanságok megközelítőleg 20 %-a minősül csalásnak.

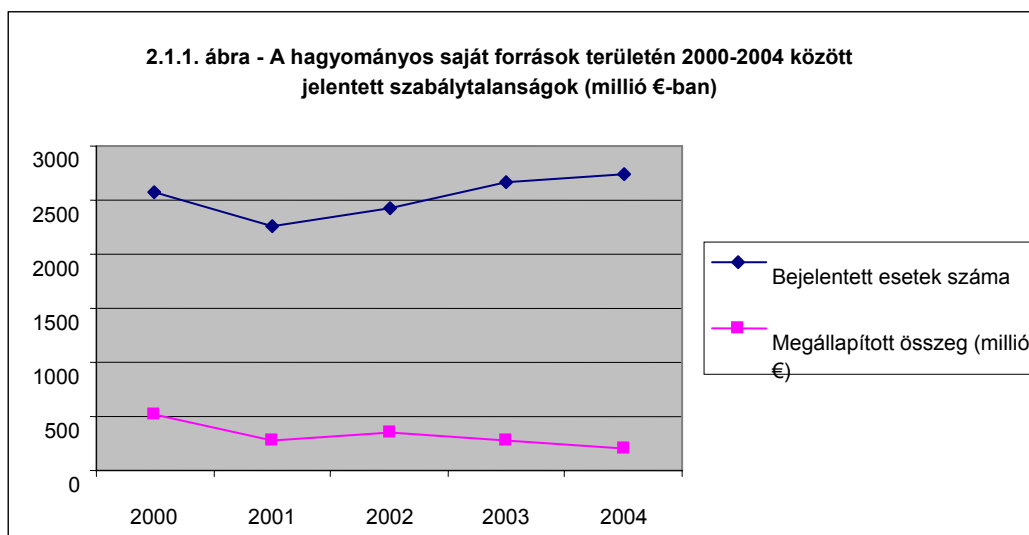
2.1.1. Hagyományos saját források

A jelentett esetek száma (2 735 a 2004-es évet illetően) e területen állandóan növekszik, ellentétben a vonatkozó összeggel (205,7 millió €), ami 2002 óta csökkenőben van és az összesen beszedett saját források kb. 1,5 %-át teszi ki (12 307²¹ millió euró a 2004-es évet illetően). 2004-ben a szabálytalanságok termékre lebontva leginkább a cigarettákat, a televíziókészülékeket és a cukrot érintették.

¹⁹ SEC(2005)974.

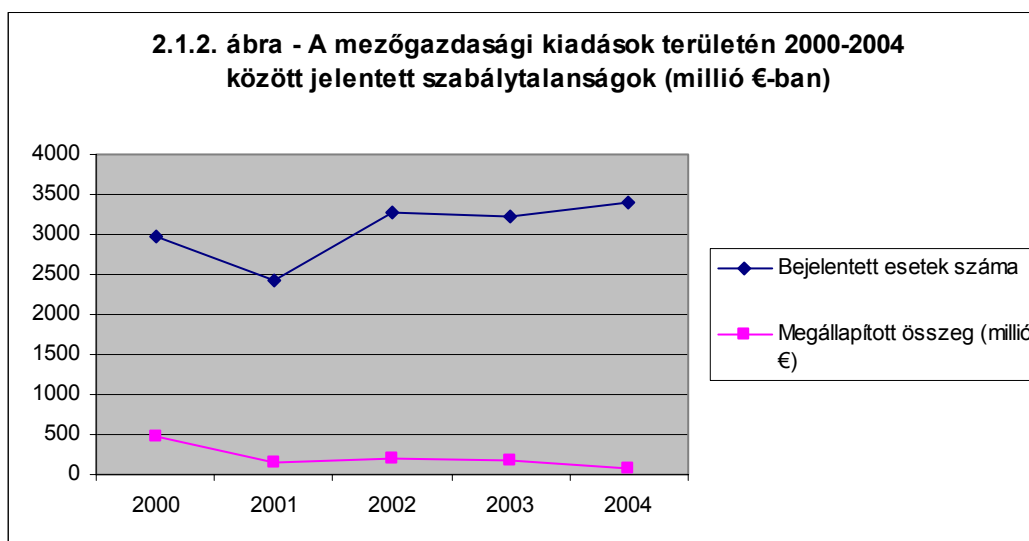
²⁰ Lásd a Közösség pénzügyi érdekeinek védelméről szóló 1995. július 26-i egyezmény 1. cikkében szereplő meghatározást (HL C 316., 1995.11.27.), amely 2002. október 17-én lépett hatályba.

²¹ Ezen összeg a tagállamok 2004-es „A-számláin” szereplő vámtartozásoknak felel meg, azaz a kifizetett és/vagy garantált vámtartozásoknak. Azon összegek, amelyekhez ki nem fizetett és nem is garantált (vagy garantált, de vitatott) vámtartozást vezettek be, a B-számlákon szereplenek; ezen összegeket nem vonták be a fenti számadatba. Azon összegek, amelyeket illetően a közleményekben megállapították, hogy szabálytalanságokhoz van köztük, az A- és B-számlák között kerültek felosztásra.

2.1.2. Mezőgazdasági kiadások (EMOGA-garancia)

A közölt szabálytalanságok száma az előző évekhez képest 2004-ben enyhén emelkedett (3 401 eset). Pénzügyi hatásuk azonban csökkent (82 millió €), és az EMOGA-garancia teljes kötelezettségvállalási előirányzatának kb. 0,19 %-ának felel meg (2004-ben 42 935 millió €, ami az előző évek adataihoz képest komoly javulást jelent).

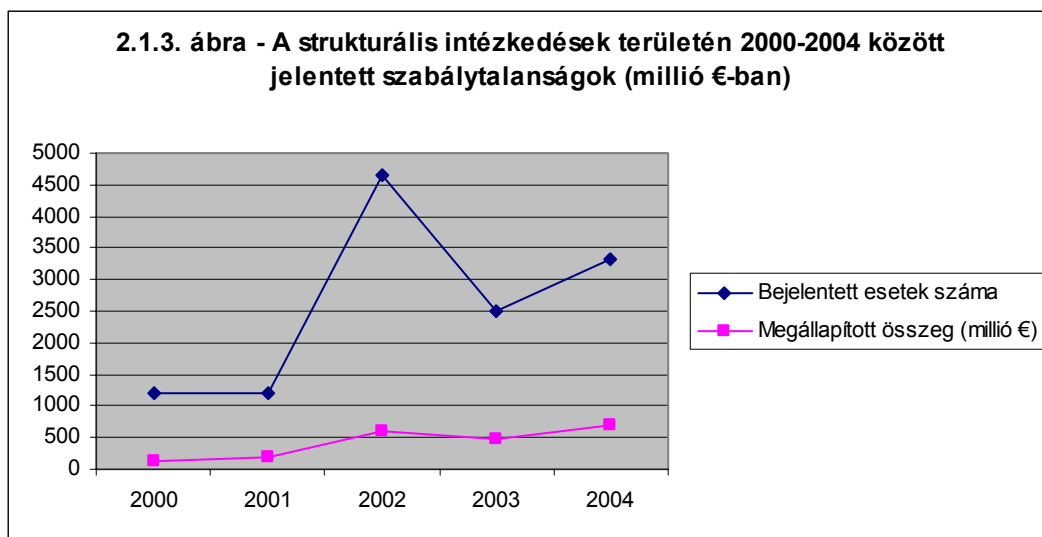

A Bizottság egyrészt a tagállamok becslései, és másrészt saját elemzései alapján felértékelte a csalás jelentőségét a közösségi költségvetésre nézve. Becslése szerint a jelentett szabálytalanságok 11 %-a minősíthető csalásnak, ami összesen kb. 6,8 millió €-t tesz ki. A legtöbb esetben a csalás gyanúja hamis területi nyilatkozatokra és vámdokumentumokra illetve támogatási kérelmekre vezethető vissza.

2.1.3. Strukturális intézkedések

2004-ben a közölt szabálytalanságok száma (3 339 eset, beleértve a kohéziós alapokat) és azok pénzügyi hatása (695,6 millió €) az elmúlt évhez képest

növekedett. E növekedés az ERFA területén jelentkező szabálytalanságokból adódik. E szabálytalanságok pénzügyi hatása a strukturális és kohéziós alapok előirányzatainak mintegy 2 %-ának felel meg (2004-re 35 665 millió €).

A Bizottság becslése szerint a jelentett szabálytalanságok 20 %-a minősíthető csalásnak. Valószínűleg az Európai Szociális Alap (ESZA) a leginkább érintett (kb. 26 %).

2.1.4. Előcsatlakozási alapok

A többéves finanszírozási megállapodások révén a strukturális alapokhoz hasonlóan szabálytalanság-bejelentő rendszert hoztak létre a PHARE-²², SAPARD-²³, ISPA²⁴-eszközök és a Ciprusnak és Máltának nyújtott alapok²⁵ tekintetében.

2.1.4. táblázat: Az Előcsatlakozási alapok esetében jelentett szabálytalanságok. A millió €-ban feltüntetett összegek a szabálytalanságok által sújtott projektek vonatkozásában megfelelnek a támogatható összköltségnek.

Év	PHARE ²⁶		SAPARD		ISPA	
	Esetek	Összeg	Esetek	Összeg	Esetek	Összeg
2002	30	1073	0	0	0	0
2003	12	9	26	76	20	391
2004	81	35	131	81	28	713

²² Lengyelország-Magyarország: segítségnyújtás a gazdasági szerkezetátalakításhoz, 3906/89/EK rendelet (HL L 375., 1989.12.23.).

²³ SAPARD (előcsatlakozási mezőgazdasági eszköz), 1268/1999/EK rendelet (HL L 161., 1999.6.26.).

²⁴ ISPA (előcsatlakozási strukturális eszköz), 1267/1999/EK rendelet (HL L 161., 1999.6.26.).

²⁵ Az 555/2000/EK rendelet, HL L 68., 2000.3.16.

²⁶ Az ebben az oszlopban szereplő statisztikai adatok magukban foglalják a Ciprus és Málta által az 555/2000 rendelet értelmében tett közleményeket.

Összesen	123	1.118	157	157	48	1.105
----------	-----	-------	-----	-----	----	-------

A szabálytalanságok bejelentéséért felelős hatóságoknak a továbbiakban is komoly erőfeszítéseket kell tenniük a jelentések minőségét illetően. Az esetek több mint 90 %-ában a Bizottság képtelen meghatározni a felismert szabálytalanság típusát, a behajtott és a behajtható összegeket. Ezért a fenti táblázat az érintett projektek vonatkozásában a támogatható összköltségeket adja meg és nem a ténylegesen érintett összegeket. A rendelkezésre álló adatok mélyreható elemzése azonban még nem lehetséges.

2.2. A csalásmegelőzés eredményeinek ismertetése: a nyilvánosság tájékoztatása

A Bizottság az átláthatóság javítása érdekében megfelelőbben kíván tájékoztatni a közösségi pénzügyi érdekeket fenyegető csalás és egyéb szabálytalanságok típusairól, azok esetleges következményeiről és az elkerülések érdekében hozott intézkedésekről.

2004 novemberében az OLAF a csaláselleni kommunikátorok hálózatával együtt képzési szemináriumot szervezett, amelyen a csalás elleni küzdelemben érintett nemzeti hatóságok kommunikációs szakértői vettek részt. Siim Kallas biztos bevezető beszédében kijelentette, hogy „az átláthatóság a korrupció és a hibás költségvetési gazdálkodás elleni küzdelem, továbbá az e téren történő megelőzés kulcsa. Az átláthatóságban aktív elemként jelenik meg a kommunikáció. Gyakran az átláthatóság maga is elégséges a csalás megelőzéséhez.” Kiemelte azonban, hogy a vizsgálatok során mérlegelni kell a különböző érdekeket.

Az e jelentéshez kapcsolódó tagállami hozzájárulások elemzéséből²⁷ az állapítható meg, hogy a tagállamok viszonylag eltérő jogi és törvényi szabályokkal rendelkeznek a közigazgatási vizsgálatok vagy nyomozások különböző szakaszaiban szerzett információk jelentését illetően.

Mind a közigazgatási vizsgálatokról mind pedig a nyomozásokról – az eljárás megkezdésétől annak lezárásáig – csak bizonyos tagállamok tájékoztatják széles körben a nyilvánosságot.

A legtöbb tagállam a közigazgatási vizsgálatok különböző szakaszaira korlátozza a nyilvánosság tájékoztatását, amely során arra hivatkoznak, hogy az információhoz való jogot összhangba kell hozni a védekezési jog, a magánélet tiszteletben tartásához való jog és a személyek méltóságának védelmével. Ezen tagállamok a vizsgálat lezárását követően is elutasítják az információ nyilvánosságra hozatalát. A nyomozások vonatkozásában azonban szélesebb körben történik a nyilvánosság tájékoztatása, de főként a média kérésére vagy kifejezett engedélyre, és nem automatikusan.

²⁷ SEC(2005)973 végleges

2.3. A tagállamok által hozott intézkedések

Az alábbi rendelkezések szemléltető jelleggel kerültek kiválasztásra. A Bizottság a tagállamok által közölt, 2004 során hozott új intézkedéseket külön dokumentumban²⁸ foglalta össze. Az új tagállamok elvileg csak a 2004. május 1-jét követően hozott vagy hatályba lépett rendelkezéseket közölték.

2.3.1. Új horizontális intézkedések

A tagállamok azt jelentették, hogy a közösségi pénzügyi érdekek védelmének javítását szolgáló elfogadott intézkedések nagyon változatosak: a pénzmosás vagy a korrupció elleni küzdelmet célzó intézkedések, nemzeti csaláselleni stratégia, a vámügyi vizsgálatok kiterjesztése, bizonyos bűncselekmények meghatározásának kiszélesítése az európai költségvetést sértő jogsértések belefoglalása érdekében, a pénzügyi ellenőrzés vagy az elektronikus adatfeldolgozási eljárások javítása stb.

2004-ben Belgiumban új törvényt fogadtak el a pénzmosás elleni küzdelem vonatkozásában. E törvény előírja, hogy a pénzügyi információk kezeléséért felelős központnak a jövőben értesítenie kell a Pénzügyminisztériumot, amikor súlyos és szervezett adócsalással kapcsolatos bűncselekmény elkövetéséből származó pénz vagy vagyon átmosását illetően információt továbbít az ügyészségnek. E rendelkezés egyaránt vonatkozik a közösségi költségvetés kárára elkövetett csalásra.

A lett kormány a 2004-2008-as időszakra átfogó korrupcióellenes programot fogadott el. Egy lett törvény feljogosítja a korrupció megelőzéséért és a korrupció leküzdéséért felelős hivatalt, hogy információkat közöljenek vele folyamatban lévő büntető nyomozásról (az államügyész felhatalmazására), pártadományokról vagy köztisztviselők tartozásairól és követeléseiről (az államügyész vagy a Legfelső Bíróság elnöke felhatalmazásával).

A Cseh Köztársaság a közösségi pénzügyi érdekeket sértő csalások ellen nemzeti stratégiai megközelítést fogadott el²⁹.

Franciaországban a nemzeti vámnyomozó-szolgálat hatáskörét kiterjesztették a közösségi pénzügyi érdekek védelmére vonatkozó összes bűncselekményre³⁰. Az illetékes vámnyomozók a jövőben a strukturális alapokat illető bűncselekmények területén is rendelkeznek hatáskörrel.

A lengyel pénzügyi büntető törvénykönyv módosítása a közjogi kötelezettség új meghatározásához vezetett. A jövőben az európai költségvetés vagy a Közösségek által illetve számára kezelt költségvetés forrásának be nem szedése a közjogi

²⁸ SEC(2005)973. A tagállamokat megkérték arra, hogy csak azon intézkedéseket közöljék, amelyek nem felelnek meg a közösségi jog egyszerű alkalmazásának. Tekintettel arra, hogy a Bizottság jelentését évente készítik, a tény, hogy egyes tagállamok 2004 során nem hoztak új intézkedéseket nem vonhat magával általános következtetéseket a pénzügyi érdekek érintett tagállambeli védelméről. E tény ellenben inkább azzal magyarázható, hogy a tagállam a megelőző időszakban dinamikusabb tevékenységet folytatott.

²⁹ 456. állásfoglalás, 2004. május 12.

³⁰ Az igazságszolgáltatás a bűnözés alakulásához való hozzáigazításáról szóló, 2004. március 9-i 204/2004. sz. törvény.

kötelezettség ellen elkövetett bűncselekménynek minősülhet, amennyiben teljesülnek a bűncselekmény meghatározó elemei.

A szlovén büntető törvénykönyv módosításával belevették az adókikerülés fogalmába a közösségi pénzügyi érdekek ellen elkövetett csalárd ügyleteket.

Szlovákiában a költségvetési fegyelemi bűncselekmény fogalmát kiterjesztették a közösségi alapokból történő kiadások során elkövetett szabálytalanságokra³¹.

A finnországi jogalkotó létrehozta a jogilag független és információhoz való hozzáférési joggal rendelkező pénzügyi ellenőr funkcióját. Feladata abból áll, hogy Finnországban koordinálja az európai alapok belső és igazgatási ellenőrzéseit, jelentéseket készítsen ezen alapok felügyeletéről és pénzügyi ellenőrzéséről, valamint a kezelés során elkövetett hibákról illetve a szabálytalanságokról. E jelentéseket az Európai Unió intézményeinek és egyéb szerveinek továbbítják. A finn kormány ezenkívül létrehozott egy belső ellenőrzési és kockázatkezelési tanácsot, amely kiemelt feladata az ellenőrzési eljárások harmonizálása és a belső ellenőrzés javítása.

Portugáliában a közkiadásokat (és különösen az európai alapokat) kezelő szervezetek kiadásait illetően ezentúl legalább nyolc évente kötelező külső ellenőrzést végrehajtani³². A pénzügyi ellenőrzésnek értékelnie kell a szervezet küldetését és célkitűzéseit, valamint azt, hogy kiadásai megfelelnek-e a gazdaságosság, hatékonyság és eredményesség feltételeinek.

A lett pénzügyi rendőrség és az észt vámhatóság megállapodást kötöttek az együttműködés elősegítése céljából.

A cseh jogrendszerben a közbeszerzési szerződés odaítélése során a nyertes kiválasztására irányuló eljárást illetően javulás következett be a csalás kiküszöbölése területén.

Elektronikus adatfeldolgozás. Több tagállam javulást jelentett az elektronikus adatfeldolgozást illetően, ami növelheti a különböző hatóságok tevékenységének hatékonyságát és megbízhatóságát. Franciaországban az új informatikai alkalmazás telepítése lehetővé fogja tenni az igazgatási ellenőrzések automatizálását, követését és megbízhatóságának növelését, továbbá a vidékfejlesztés területén a helyszínen történő felügyelet és ellenőrzések kiválasztását. Litvániában a strukturális alapok illetve a kiegészítő pénzügyi források programozásra és felhasználására vonatkozó információ összegyűjtéséhez és tárolásához számítógépes igazgatási rendszert hoztak létre. Az Egyesült Királyságban a skót végrehajtó szerv befejezte a strukturális alapok vonatkozásában használható on-line igénylő- és panaszbenyújtási rendszer létrehozását. 2004-ben Magyarországon kidolgozták az Egységes Monitoring Információs Rendszert (EMIR), amely célja a strukturális és kohéziós alapokra vonatkozó információ hatékony és egységes kezelése.

³¹ 523/2004. sz. törvény.

³² 48/2004. sz. törvény.

2.3.2. *Új intézkedések a saját források területén*

A 2004 júliusában hozott spanyol törvény módosította az adójogot. E törvénynek köszönhetően a csalás elleni hatékonyabb küzdelemben lehetővé válik új technológiák és mechanizmusok alkalmazása. Növeli továbbá az adóellenőrzések számát és javítja az adótartozások behajtásának eljárását.

Egy új ír törvény lényegesen kiterjeszti a vámtisztviselők hatáskörét a bűncselekmény eszközét képviselő vagy bűncselekményből származó tárgyak lefoglalása vonatkozásában. Az ír állam 2004 decemberében konténerekhez használt hordozható szkennerkészüléket vásárolt, amelynek köszönhetően a tengeri csempészet elleni küzdelemben jelentősen javulhat a vámszolgálatok hatékonysága.

Lengyelországban kiigazításra kerültek a vámjogszabályok annak érdekében, hogy a saját közösségi források esetében is végrehajtható legyen adóügyi felügyelet.

2.3.3. *Új intézkedések a mezőgazdasági kiadások területén*

Franciaország a közös agrárpolitika területén kötelezettséget vállalt arra, hogy 2007-re összecsoportosítja a kifizető hivatalokat és egységes kifizető ügynökséget hoz létre.

Olaszországban a felügyelet harmonizálása és racionalizálása céljából törvényerejű rendeletet fogadtak el. E jogi aktus következtében a regionális kormányok igazgatási szankciókat szabhatnak ki az élelmiszerek területén az európai jogszabályok ellen elkövetett csalás esetén.

Lengyelországban egy új törvény arra jogosítja fel az agrárpiaci ügynökség elnökét, hogy a jogosulatlanul kifizetett vagy túlzott agrárkifizetéseket közigazgatási határozattal vámtartozássá nyilvánítsa: azok ennél fogva végrehajtható közigazgatási eljárás szerint szerezhetők vissza.

2.3.4. *Új strukturális intézkedések*

Máltán a 2004. évi I. törvény módosítja a közpénzek átvételének, ellenőrzésének és kifizetésének rendszerét, ami a strukturális alapokra is vonatkozik. Az új törvény rendelkezései a csalás és egyéb szabálytalanságok elleni küzdelem érdekében előírják a követendő eljárásokat is.

Hollandiában számos közigazgatási intézkedést fogadtak el 2004-ben, melyek az ESZA-források megfelelő használatának és a szabálytalanságok hatékonyabb megelőzésének biztosítására irányulnak. Ezen intézkedések különösen az információcserére, a közigazgatási együttműködésre és az ellenőrzésekre vonatkoznak, különösen a visszamenőleges hatállyal benyújtott kérelmek tekintetében.

Lengyelországban a 2004. április 20-i törvény minden egyes strukturális alap számára nemzeti ellenőrző egységeket hozott létre.

Portugáliában jóváhagyták a strukturális és a kohéziós alapok új ellenőrzési kézikönyvét, amely meghatározza az IGF – mint az érvényességi nyilatkozat

kidolgozására kinevezett szervezet – által a különböző társfinanszírozott intézkedések lezárásakor követendő módszereket.

2.4. A Bizottság által elfogadott intézkedések

2.4.1. A cselekvési terv mérlege

A 2001-2005-ös átfogó stratégiai megközelítést³³ a közösségi pénzügyi érdekek védelméről és a csalás elleni küzdelemről szóló, 2004-2005-ös bizottsági cselekvési terv³⁴ követte.

A Bizottság 2004-ben az e tervben meghatározott 37 intézkedésből 11-et hajtott végre, melyek közül az alábbiakat kell kiemelni:

- Az 1073 és 1074/99 rendelet³⁵ módosítási javaslata (lásd 1.1. pont);
- A Közösség pénzügyi érdekeinek csalással és bármely más tiltott tevékenységgel, különösen a pénzmosással és a HÉA-csalással szembeni védelmére vonatkozó kölcsönös közigazgatási segítségnyújtásról szóló rendelet³⁶ módosítása (lásd 3.2. pont);
- A Közösség pénzügyi érdekeinek védelméről szóló egyezmény tagállamok által történő végrehajtásáról szóló jelentés³⁷, amely 2002-ben lépett hatályba.
- Bizonyos 2002 hiányosságok azonosításra kerültek; a Bizottság úgy ítéli, hogy nyomós okok szólnak a Közösség pénzügyi érdekeinek védelméről szóló irányelvtervezet³⁸ elfogadásának előrehozatala mellett.

2.4.2. Az OLAF hatékonyságának megerősítése

A Hivatal megalakulása óta jelentős erőfeszítéseket tett annak érdekében, hogy csökkentse a vizsgálatok előzetes értékelésének időtartamát. A feltételezett szabálytalanságokról szóló információk értékelések átlagidőtartama 18 hónapra emelkedett a 2000. július és 2001. június közötti időszakban³⁹, majd 2003-2004-ben 5 hónapra esett vissza. A vizsgálatok átlagidőtartama 1999 óta folyamatosan csökken, jelenleg – az öt évvel ezelőtti 29 hónaphoz képest – kb. 22 hónap.

³³ A Közösségek pénzügyi érdekeinek védelme - csalás elleni küzdelem: átfogó stratégiai megközelítésről szóló bizottsági közlemény, COM(2000)358 végleges.

³⁴ A Közösségek pénzügyi érdekeinek védelme - csalás elleni küzdelem: 2004-2005. évi cselekvési tervről szóló bizottsági közlemény, COM(2004)544 végleges.

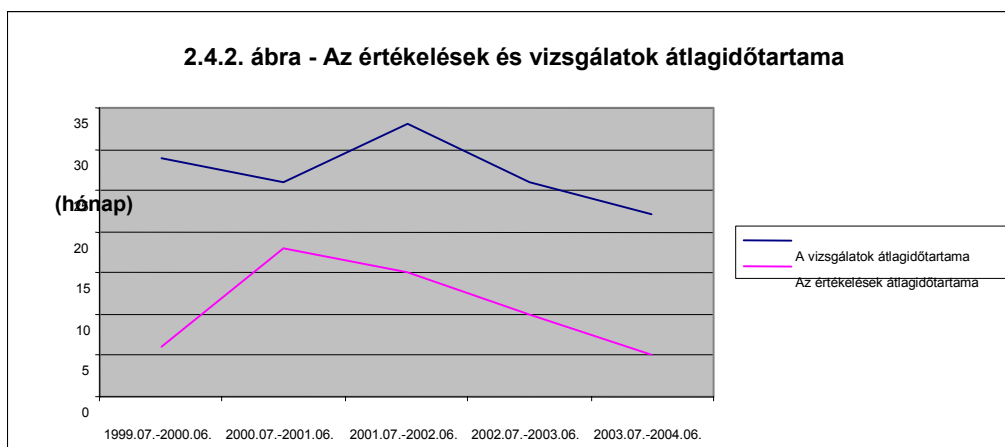
³⁵ COM(2004)103 és 104 végleges.

³⁶ COM(2004)509 végleges.

³⁷ COM(2004)709 végleges.

³⁸ COM(2002)577 végleges.

³⁹ Az 1999. július és 2000. június közötti időszak során az értékelések átlagidőtartama 6 hónap volt, ezen időszak azonban nem tekinthető reprezentatívnak, mivel az új eljárások csak 2000 végén léptek hatályba.

A következményekkel lezárt vizsgálatok aránya emelkedett (az 1999-2000 közötti időszakban az esetek 20 százaléka, ezzel ellentétben a 2003. július és 2004. június közötti időszakban az esetek mintegy 50 százaléka), különösen az igazságügyi következmények vonatkozásában (az 1999-2000 közötti időszakban 22 esetből 1 eset, míg a 2003-2004 közötti időszakban az esetek harmada)⁴⁰.

2.4.3. Operatív szakértelem a jogalkotás és a szerződések kezelése szolgálatában

A Bizottság reformjáról szóló fehér könyv⁴¹ számos intézkedést tartalmaz a rendelkezésre álló szakértelem megfelelőbb használatára nézve a szabálytalanságok és a csalás megelőzésének javítása érdekében. A Bizottság egyik közleménye⁴² a jogalkotás minőségének javítása érdekében egy olyan mechanizmust tervez, amellyel az OLAF-fal a törvényi javaslatok kidolgozása előtt a lehető leghamarabb lehet konzultálni. A közlemény továbbá a szerződések kezelése területén megelőző intézkedések sorozatának meghozatalát írja elő a Költségvetési Főigazgatóság számára az OLAF-fal egyetértésben. A rendszer 2003-ban vált működőképessé.

2004-re a csalásbiztonság tekintetében 29 tervezett jogalkotási intézkedést azonosítottak kockázatosnak. A Hivatal így gyakorlati tapasztalatával járulhatott hozzá a közösségi dokumentumok, különösen a preferenciális megállapodások jövőjéről és a vámkódex modernizálásáról szóló zöld könyv, és specifikusabb dokumentumok, mint például a gombák kontingensére vonatkozó rendelettervezet vagy a harmadik országokból importált foghagyma származási bizonyítványa kidolgozásához.

A közvetlen kiadások területén a tagjelölt országok közösségi programokban való részvételét szabályzó megállapodás jegyzőkönyvének új mintája záradékokat fog tartalmazni a pénzügyi érdekek hatékonyabb védelmének biztosítására.

⁴⁰ A Hivatal által elért eredményeket illető további részletért lásd az OLAF tevékenységéről szóló kiegészítő értékelést, SEC (2004) 1370.

⁴¹ A Bizottság reformjáról szóló fehér könyv I. része V3. pontja és II. része XXX. pontja, COM(2000)200 végleges.

⁴² A jogszabályok és a szerződéskezelés csalásbiztonságáról szóló, 2001.11.7-i bizottsági közlemény, SEC (2001) 2029 végleges.

3. MEZŐGAZDASÁGI ÉS VÁMÜGYI TERÜLETEKEN VALÓ EGYÜTTMŰKÖDÉS

A mezőgazdasági és vámügyi területeken az együttműködés eszköze⁴³ határozza meg azokat a feltételeket, amelyek mellett a vám- és mezőgazdasági hatóságok egymás között és a Bizottsággal – megkereső hatóság kérésére vagy önkéntes alapon – együttműködnek annak érdekében, hogy biztosítsák a speciális felügyeletet a személyek, a helyek, az áruk mozgása és a szállítóeszközök, a közigazgatási vizsgálatok és a tanúsítványok kiállítása tekintetében.

A rendelet kifejezetten átfogó információcsere-rendszert hoz létre, amelyben a nemzeti hatóságok a felderített szabálytalanságokat és a feltételezett csalást, az alkalmazott módszereket és gyakorlatokat illetően minden hasznos információt közölnek a Bizottsággal (17. cikk). A rendelet továbbá előírja a harmadik országokkal való kölcsönös segítségnyújtást és a Bizottság értesítését, amennyiben különösen fontos érdek áll fenn (19.–22. cikk).

A rendelet létrehozott egy váminformációs rendszert (23.–41. cikk), amely lehetővé teszi az információk gyors terjesztését és hatékonyabbá teszi az együttműködési eljárásokat⁴⁴.

A Bizottság és a tagállamok ez évben e kérdést a kérdőív központi témájává választották. Az alábbi szakasz áttekintést nyújt e terület helyzetéről.

3.1. A tagállami hozzájárulások elemzésének eredményei⁴⁵

Általánosságban elmondható, hogy a rendelet végrehajtása kielégítő módon történik. Az elemzésből az derül ki, hogy a tagállamok és a Bizottság szintjén rendelkezésre álló statisztikai adatok minőségén még lehet javítani, és megoldást kellene találni néhány gyakorlati problémára.

A közleményeket illető statisztikai adatok. A legtöbb tagállam nehézségekkel találta szembe magát a közleményeket vagy jelentéseket illető, megbízható és koherens statisztikai adatok összeállítása során. A tagállamok az ilyenfajta információhoz nem rendelkeznek sem központi adatbázissal, sem pedig a „kölcsönös segítségnyújtási közlemény” kifejezés egységes meghatározásával. Így csak az adatok mennyiségi vizsgálata volt elvégezhető, elemzésre nem volt lehetőség. Hasonlóképpen a Bizottság által igényelt vagy a Bizottságnak közölt közlemények és jelentések számára vonatkozóan sem léteznek hasznosítható statisztikai adatok. Az adatbázisok javítása ajánlatos annak érdekében, hogy használhatók legyenek a kockázatelemzéshez.

⁴³ A 696/98/EK bizottsági rendelettel (HL L 96., 1998.3.28.) kiegészített 515/97/EK rendelet (HL L 82., 1997.3.22.).

⁴⁴ A harmadik pillér egyik eszköze kiegészíti e rendszert: a közösségi és nemzeti vámjogszabályok ellen elkövetett bűncselekményeket illetően a büntető nyomozás keretében a kölcsönös segítségnyújtási mechanizmusokat meghatározó „II. Nápolyi Egyezmény”. Bizonyos érintett vizsgálatok az 515/97/EK rendelet értelmében végzett közigazgatási vizsgálatok természetes folytatását képezik. 2004-ben tíz tagállam ratifikálta a fenti egyezményt (Ausztria, Belgium, Ciprus, Magyarország, Litvánia, Lettország, Portugália, Finnország, Szlovénia és Szlovákia). 2005 elején további két ország (a Cseh Köztársaság és Észtország) ratifikálta. E jelentés elkészítésekor már csak három tagállam nem helyezte letétbe a megerősítő okiratot.

⁴⁵ A tagállamok válaszainak teljes szövege a jelentéshez kapcsolódó munkadokumentumban (SEC(2005)973) érhető el, a jelentés kifejezetten csak összefoglaló jellegű áttekintést ad.

A kölcsönös jogsegély iránti kérelem kezelése. A tagállamok különböző problémákat jelentettek, különösen a válaszadási határidőket, a válaszok minőségét és helytállóságát (sőt a válasz hiányát, főként egyes harmadik országok részéről), továbbá fordítási problémákat. Aminek néha az az eredménye, hogy elévülnek a megindított intézkedések. A legtöbb tagállam az eljárás felgyorsítása érdekében rendszeresen fordul ahhoz a megoldáshoz, hogy felszólítást küld.

Harmadik országokkal folytatott együttműködés. A tagállamok a jelentett problémák egy részének megoldása érdekében bizonyos harmadik országokkal együttműködési megállapodások kötését javasolták⁴⁶. Annak ellenére, hogy a Bizottság a kapcsolattartók listáját frissíti és a kölcsönös segítségnyújtási bizottság (évente két vagy három alkalommal megrendezésre kerülő) gyűlésein kiosztja, jelentés készül arról, hogy néha nehéz meghatározni egy harmadik ország vagy tagállam hatáskörrel rendelkező hatóságát (amennyiben a kérelmet harmadik ország nyújtotta be).

A csalás veszélyéről szóló közlemények kezelése. A tagállamok értesítik a Bizottságot a feltételezett csalásokról vagy egyéb szabálytalanságokról, amennyiben azok különösen fontos közösségi szintű érdeket sértenek, és a Bizottság átadja ezen információkat a többi érintett tagállamnak⁴⁷. Egyes tagállamokban a vámjogszabályok alkalmazásáért két vagy több hatóság felelős, azonban ezen közlemények kezelése a kölcsönös jogsegély iránti kérelmek kezelésével hasonló módon történik: a közlemény rendszerint egy koordinációs egységhez vagy koordinációs központi irodához érkezik be, ahol az ügyet kezelő illetékes hatóság meghatározása érdekében elsődleges elemzést hajtanak végre⁴⁸. A koordinációs egység/iroda továbbítja az esetleges eredményeket a Bizottságnak (OLAF).

Igazságügyi hatósági engedély szükségessége. Amennyiben a kölcsönös segítségnyújtás iránti kérelem kezeléséhez szükséges intézkedés végrehajtásához az igazságügyi hatóság engedélyére van szükség, az így kapott információt átadják a kérelmező tagállamnak⁴⁹. Az információ továbbításához esetlegesen kiegészítő igazságügyi hatósági engedély szükséges. A tagállamokban nagy eltérés mutatkozik az igazságügyi hatósági engedélyt igénylő vizsgálatok típusát illetően, különösen a vámhivatalok közigazgatási vizsgálati hatáskörét tekintve. Általánosságban elmondható, hogy amennyiben a vizsgálat végrehajtásához engedély kell, az esetben a jelentés kérelmező tagállamnak történő továbbításához is engedélyre van szükség⁵⁰. Egyes tagállamok a kapott adatok továbbításához – a rendeletben elő nem írt – kiegészítő feltételeket szabnak meg.

⁴⁶ Megállapodások kötése az alábbi országokkal javasolt: Albánia, Örményország, Fehéroroszország, Bosznia és Hercegovina, Kanada, Chile, Horvátország, Egyesült Arab Emírségek, Indonézia, Japán, Laosz, Malajzia, Panama, Románia, Oroszország, Szerbia és Montenegró, Szingapúr, Tajvan, Thaiföld, Tunézia, Vietnám, „közel-keleti országok”, „balkáni országok”, „észak-afrikai országok”, „délkelet-ázsiai országok”. Az Indiával 2004.10.20-án és Mexikóval 2001.3.26-án aláírt együttműködési megállapodások hatályba léptek.

⁴⁷ Az 515/97 rendelet 18. cikke.

⁴⁸ Lengyelországban a Bizottság fő tárgyalópartnere az államkincstár nemzetközi kapcsolatokért felelős irodája, azonban bizonyos esetekben a vámhatóságokkal is fel kell venni a kapcsolatot. Mindkét szolgálat a pénzügyminisztérium szervezeti egysége.

⁴⁹ Az 515/97 rendelet 3. cikke.

⁵⁰ A vámügyi vizsgálatok tekintetében Lengyelország, Szlovákia és Franciaország kivételével.

Harmadik országban való kiküldetést követően benyújtott jelentések kezelése. Harmadik országban töltött kiküldetés végén a résztvevők által jóváhagyott jelentést, valamint a bizonyítékként felhasználható iratokat továbbítják az érintett tagállamoknak, még az esetben is, ha azok nem vettek részt a kiküldetésben⁵¹. A Bizottság tudni kívánta, hogy a továbbított jelentések és iratok behajtási eljárás során nemzeti bíróság előtt bizonyítékként használhatók-e függetlenül attól, hogy a tagállam részt vett vagy nem a kiküldetésben. A tagállamok igenlő választ adtak e kérdésre. A harmadik országok hatóságai azonban nem írták alá e jelentést (a közösségi jogszabályok nem követelik meg e hatóságok aláírását), ami a bizonyítékot illetően nehézségekkel járhat a kiküldetésben részt nem vevő tagállamban kezdeményezett eljárás folyamán.

Statisztikai adatok a jelentett esetek nyomon követéséről. A rendelet értelmében a jelentett eseteket illetően kötelező az igazgatási vagy büntetőjogi határozatok közlése⁵². Habár több tagállam azt tervezi, hogy a közölt esetek nyomon követéséért és a statisztikai adatok kidolgozásáért felelős szervezeti egységeket hoz létre, a legtöbb tagállam jelenleg nem központosítja ezen információt, így az elkészített statisztikai adatok hiányosak és nem igazán megbízhatók. A szervezett bűnözést illető határozatok aránya nagyon alacsony. Ez azzal magyarázható, hogy viszonylag alacsony a szervezett bűnözés részaránya a vámügyi és mezőgazdasági bűncselekményekben, továbbá hogy egyes tagállamok jogrendszere nagyon szűk értelemben határozza meg a szervezett bűnözést, ezenkívül, hogy az igazságügyi szerv újraosztályozza a megállapított bűncselekményeket (pl. bűnszövetséggé), vagy hogy az ügyben nem áll rendelkezésre elegendő bizonyíték.

3.2. A Bizottság által 2004-ben hozott intézkedések

Mezőgazdasági és vámügyi területeken való együttműködés javítása. A kölcsönös segítségnyújtást illető közlemények kezeléséről szóló költségvetési főigazgatósági tematikus jelentést⁵³ követően a Bizottság konzultációt folytatott a tagállamokkal. Az alábbi szükségletek igazolódtak be:

- a munkamódszerek hatékonyságát modernebb és gyorsabb információcserével és információs nyomon követéssel kell megerősíteni,

- kedvezőbb környezetet kell teremteni a felderítés, a vizsgálat és az üldözés összehangolt működése érdekében (a kölcsönös segítségnyújtási adatlapok, a váminformációs rendszer (VIR)⁵⁴ és a vámügyi nyilvántartás-azonosító adatbázis (FIDE)⁵⁵ tagolása);

⁵¹ A rendelet 20. cikke.

⁵² 49. cikk, rendszerint az OWNERS-rendszeren keresztül.

⁵³ A kölcsönös segítségnyújtást illető közlemények tagállamokon belül történő kezeléséről szóló 2002. évi tematikus jelentés.

⁵⁴ Az információtechnológia vámügyi célokra történő felhasználásáról szóló, 1995. július 26-i egyezmény (HL C 316., 1995.11.27.) által tervezett „váminformációs rendszer” adatbázisa. Egy új közös felületnek köszönhetően lehetővé válna, hogy ebben tárolják a kölcsönös segítségnyújtást illető közleményekben található bizonyos információkat.

⁵⁵ Az információtechnológia vámügyi célokra történő felhasználásáról szóló egyezmény 2003. május 8-i kiegészítő jegyzőkönyve (HL C 139., 2003.6.13.) előírja a vámügyi nyilvántartás-azonosító adatbázis (FIDE) létrehozását. A FIDE célkitűzése az, hogy lehetővé tegye egy tagállam illetékes hatóságai

- jobb koordinálásra van szükség a Bizottság különböző szolgálatai által kitűzött célkitűzések között.

2004-ben megvalósíthatósági tanulmányt indítottak be a „kölsönös segítségnyújtás / csalás közlése” elektronikus közlemény létrehozásának előkészítéséhez.

Az együttműködés egyéb területekre való kiterjesztése. A Bizottság 2004. július 20-án rendelettervezetet nyújtott be az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak a kölsönös közigazgatási segítségnyújtás vonatkozásában⁵⁶.

A javasolt rendelet átfogóbb jogalapot biztosítana a csalás elleni küzdelemben és elősegítené a Bizottsággal, különösen az OLAF-fal való közösségi szintű együttműködést és koordinációt. A rendeletjavaslat horizontális jellegű, a közösségi szintű csalás elleni küzdelem minden olyan ágazatára kiterjed, amelyeket ágazatilag még nem szabályoznak, különösen a HÉA-ra⁵⁷, strukturális alapokra és közvetlen kiadásokra vonatkozó közösségen belüli csalás elleni küzdelemben a tagállamok és a Bizottság közötti együttműködésre. A rendeletjavaslat egyaránt vonatkozik a közösségi szintű csalásból származó pénzek mosásának feltételezett pénzügyi tranzakcióit illető információk felhasználására. Az együttműködésnek a közösségi szinten különös jelentőségű ügyekre kellene összpontosítania, vagyis olyan esetekre, ahol az adóveszteség HÉA-csalás esetén legalább 500 000 € és egyéb esetekben 100 000 €.

4. BEHAJTÁS

A Bizottság ügyel a Közösségek által hiba, csalás vagy egyéb szabálytalanság révén jogalap nélkül kifizetett összegek behajtására, valamint a saját források beszedésére. A közvetlenül általa kezelt területeken a behajtás is a Bizottság saját hatásköre alá tartozik. A decentralizált igazgatás területén megosztott a hatáskör, a Bizottság követi a tagállamok által kezdeményezett behajtási eljárásokat és adott esetben alkalmazza az elszámolási eljárásokat.

A Bizottság 2004-ben több intézkedést is hozott a saját források, a mezőgazdasági és strukturális alapok, továbbá a közvetlen kiadások behajtásának javítása érdekében.

4.1. Hagyományos saját források

A hagyományos saját források behajtásáért a tagállamok felelősek. „A-számlákat”⁵⁸ kell vezetniük a kifizetett és/vagy garantált vámtartozások nyilvántartásáról, valamint „B-számlákat” a ki nem fizetett és nem garantált (vagy garantált, de vitatott) tartozások nyilvántartásáról. A B-számlákba bejegyzett tartozások nagy része felderített csalásokból vagy szabálytalanságokból ered.

számára a többi tagállam azon illetékes hatóságainak beazonosítását, amelyek ugyanazon személyeket vagy vállalkozásokat illetően vizsgálatot folytatnak vagy folytattak.

⁵⁶ COM(2004)509 végleges.

⁵⁷ A javasolt rendelet a 2003. október 7-i 1798/2003/EK tanácsi rendelet (HL L 264., 2003.10.15.) kiegészítésére irányul, amely csak a tagállamok közötti, és nem a tagállamok illetve a Bizottság közötti együttműködésre vonatkozik.

⁵⁸ Az 1150/2000/EK, Euratom rendelet, HL L 130., 2000.5.31.

A Bizottság egy jelentésben⁵⁹ 17 olyan behajtási esetet elemzett, amelyek kölcsönös segítségnyújtási közlemény tárgyát képezték, és mindegyikük több tagállam részvételét vonta magával, illetve a közösségi költségvetésre nézve több mint 1 millió € pénzügyi kihatással járt. A kiválasztott esetek különböző értékekre és csalási mechanizmusokra vonatkoztak (manipulált vámértékek, hamisított árak és hamis származási nyilatkozatok). A Bizottság tartós javulást állapíthatott meg a tartozások behajtásának tényleges arányában (1994-ben a megvizsgált esetek 2 %-a, 1998-ban 12 %-a és 2003-ban 15%-a).

A tagállamok felelősek azért is, hogy az „OWNERS” adatbázisba bevigyék az összes olyan felderített csalás és szabálytalanság adatait, amelyek hagyományos saját forrásokra való potenciális pénzügyi hatása 10 000 € felett van. Ezen eseteknek rendszerint meg kell jelenniük a „B-számlákon” is. A Bizottság erre vonatkozólag összehasonlításokat végzett, aminek az eredményei nem igazán voltak kielégítők. 2004-ben ismételten végrehajtották az összehasonlításokat, amikor jelentős javulás volt tapasztalható.

A 2028/2004/EK, Euratom rendelet⁶⁰ arra kötelezi a tagállamokat, hogy behajthatatlannak tekintsék azon 50 000 €-t meghaladó hagyományos saját forrásokat, amelyeket a jogerősen végrehajtható kifizetés iránti kérelem időpontjától számított öt év elteltével nem hajtottak be. Mindez azt jelenti, hogy ezen eseteket (beleértve a csalásból és szabálytalanságból eredő, nagyon nehezen behajtható tartozásokat) értékelés céljából be kell nyújtani a Bizottságnak.

4.2. Közvetlen kiadások

4.2.1. Az új költségvetési rendelet

Az új költségvetési rendelet⁶¹ a közvetlen kiadások területén jelentősen javítja a behajtás hatékonyságát. Az ellentételezés ezentúl szisztematikussá válik (73. cikk), ellentételeznek egyenértékű követelésekkel, amelyek a Közösségek oldalán az olyan adósokkal szemben állnak fenn, akiknek szintén vannak a Közösségekkel szemben nem vitatott, meghatározott összegű és esedékes követelései.

A 72. cikk (2) bekezdése megerősíti az intézmény számára azon lehetőséget, hogy „jogerős határozat útján hivatalosan megállapíthatja államoktól eltérő személyekre vonatkozó követelések esedékességét”. E rendelkezést már az EK-Szerződés 256. cikke is előírta, azonban egyetlen végrehajtási jogszabály sem alakított ki hozzá végrehajtási eljárást.

Az új költségvetési rendelet bevezeti, hogy a lejárat határideőig vissza nem térített összes követelésre automatikusan késedelmi kamatot vetnek ki⁶², aminek összegét a rendelet jelentősen felemeli⁶³.

⁵⁹ Csalás és szabálytalanság esetén a hagyományos saját források nyomon követését illető 2005.1.7-i bizottsági jelentés, COM(2004) 850.

⁶⁰ HL L 352., 2004.11.27.

⁶¹ Az 1605/2002/EK, Euratom tanácsi rendelet, HL L 248., 2002.9.16.

⁶² Az 1605/2002/EK, Euratom tanácsi rendelet végrehajtására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló 2342/2002/EK, Euratom bizottsági rendelet 86. cikke (HL L 357., 2002.12.31.).

4.2.2. *Szerződéses biztosítékok a jobb szerződéskezelés érdekében.*

A kifizetés pillanatában ellenszolgáltatás nélküli előlegfizetés vagy előfinanszírozás biztosítása nem elhanyagolható kockázatot jelent a közösségi pénzügyi érdekek tekintetében. A közösségi politikák célkitűzéseit megvalósító bizonyos intézkedések megvalósításához viszont elkerülhetetlenek az e típusú kifizetések. Az új költségvetési rendelet, és különösen az annak végrehajtására vonatkozó szabályokat előíró rendelet bizonyos olyan intézkedéseket határoz meg, amelyek enyhítik e kockázatot. Ennek megfelelően a végrehajtási szabályok által előírt esetekben a szerződő feleknek vagy a kedvezményezetteknek az előfinanszírozás igénybevétele előtt előzetes biztosítékot kell nyújtaniuk.

A Bizottság szolgálatai szerződéses vagy hagyományos szabványrendeletek útján (a tagjelölt és harmadik országokkal a külső segélyezést vagy a közösségi programokban való részvételt illetően kötött megállapodásokban is) biztosítják a behajtást illetően hatékony rendelkezések meghozatalát.

4.2.3. *A tagállamok jogszabályaiban előírt polgári jogi igények és óvintézkedés lehetőségével történő behajtás*

A múlt évi jelentésben közzétett tanulmány⁶⁴ azt mutatta, hogy a Bizottság a tagállamok többségében kártérítés vagy kamatfizetés céljából polgári jogi igényt érvényesíthet, annak érdekében, hogy biztosítsa a közvetlen kiadásokhoz kapcsolódó közösségi követelések behajtását. Hatékony eszköznek tekinthető a polgári jogi igény érvényesítése büntetőeljárás keretében a közvetlen kiadások területén való tartozások behajtására irányuló bizottsági erőfeszítések könnyítése tekintetében. Ennek több előnye is van, többek között különösen az eljárás idejének lerövidítése. A *common law*⁶⁵ jogrendszerrel rendelkező tagállamokban a Bizottság ugyan nem érvényesíthet polgári jogi igényt, azonban lehetősége van kompenzációs kérelem benyújtására.

A 2003-as jelentés megállapította, hogy a Bizottság a büntetőeljárás vizsgálati szakaszától kezdve rendszerint nyújthat be óvintézkedés iránti kérelmet⁶⁶.

A Bizottság 2004-ben el akarta mélyíteni azon feltételek elemzését, amelyek mellett képviselheti a Közösséget a közvetlen kiadásokra vonatkozó bírósági eljárásokban. A tagállamoknak benyújtott kérdőív egy olyan gyakorlati esetre vonatkozott, amelyben egy gazdasági szereplő Bizottság elleni csalást követett el. Két tagállamnak nem

⁶³ A késedelmi kamatláb az Európai Központi Bank referencia-kamatlábának 7 ponttal megemelt összege szolgáltatásnyújtás és az árubeszerzés esetén, illetve 3,5 ponttal megemelt összege egyéb esetekben. Jelentős emelkedés következett be az előző kamatlábhoz képest, ami a referencia-kamatláb 1,5 %-kal megemelt összegének felelt meg.

⁶⁴ COM(2004)573.

⁶⁵ Írország, Egyesült Királyság.

⁶⁶ Az óvintézkedéseket az ügyészség vagy a bíróság rendelheti el annak érdekében, hogy megakadályozza, hogy a vádlott a bírósági végzés előtt feloszlassa vagyonát. Ide tartozik a vizsgálat alatt álló személy vagyonának befagyasztása és elkobzása.

tudta megválaszolni a kérdőív e részét⁶⁷. A válaszok teljes szövege a bizottsági szolgálatok munkadokumentumában áll rendelkezésre.

Annak ellenére, hogy léteznek ugyan hasonlóságok, a nemzeti jogrendszerek nagyon elérő feltételeket írnak elő a Bizottság által történő polgári jogi igény megindítását illetően. Ez rávilágít arra a szükségességre, hogy a Bizottságnak szorosan együtt kell működnie az igazságügyi szervekkel. A 2004-es jelentés is lehetővé tette a Bizottság számára, hogy jobban megismerje az óvintézkedés iránti kérelem benyújtásának nemzeti jogok által előírt feltételeit.

Polgári jogi igény érvényesítése. *Polgári jogi igény érvényesítési kérelme.* A legtöbb tagállamban a Bizottságnak kell benyújtani a kérelmet. Svédországban a kérelmet mindig az ügyészség nyújtja be. Finnországban és Portugáliában az ügyészség kezdeményezheti a kérelmet, amennyiben megfelelőnek ítéli. Ebben az esetben nem szükséges, hogy a Bizottság nyújtsa be a kérelmet. Finnország azonban kiemelte, hogy amennyiben a Bizottság sérelem orvoslása iránti kérelmet nyújt be olyan tényekre alapozva, amelyek az ügyészségi vádiratban nem szerepelnek, az esetben e tényeket kifejtő, bizonyítékokkal alátámasztott kérelmet kell benyújtania.

Egyes tagállamokban be kell nyújtani a kérelmet alátámasztó tényeket⁶⁸, és/vagy fel kell tüntetni a kártérítés összegét⁶⁹. Ezen túlmenően, egyes tagállamokban⁷⁰ a kérelemben világosan meg kell határozni a csalás és a közösségi költségvetésnek okozott veszteség közötti okozati összefüggést. Csak két tagállam⁷¹ tett említést arról, hogy a kérelmet a tárgyalás megnyitását követően lehet benyújtani.

A bizonyítékot illető követelmények polgári jogi igény érvényesítése esetén. A választ adó tagállamok mindegyike alkalmazza a szabad bizonyítási eljárás elvét vagy a tanúk szóbeli meghallgatása vagy írásos jelentés útján. Azonban a bíróságok is a szabad bizonyítási eljárás szabálya szerint járnak el. Ez azt jelenti, hogy a Bizottság által az okozott kár vonatkozásában összeállított egyetlen bizonyíték – beleértve a hiteles szakértő által kiállított vizsgálati jelentést – sem elég önmagában annak bizonyításához, hogy a szerződő fél bűncselekményt követett el.

Még arra az esetre is, ha elvileg minden eszközzel igazolható a bizonyíték, három tagállam jelezte, hogy a könyvvizsgáló által készített jelentés elfogadhatóságának is vannak korlátai (olykor követelmény, hogy a jelentést hiteles⁷² vagy bíróság által kinevezett⁷³ szakértő állítsa össze). A Cseh Köztársaságban a szakértői jelentés csak akkor fogadható el, ha különleges záradékokat tartalmaz. Olaszországban mennyiségi korlátozás van érvényben a feleket, így a Bizottságot illetően is: legfeljebb két szakértő idézhető a bíróság elé tanúként.

⁶⁷ Luxemburg, Málta. Jelezni kell továbbá, hogy egyes tagállamok nem válaszoltak elég részletesen ahhoz, hogy meghatározhatók legyenek azon lényeges elemek, amelyeket a Bizottságnak csatolnia kell a polgári jogi igény érvényesítési kérelméhez.

⁶⁸ A Cseh Köztársaság, Görögország, Olaszország, Németország, Svédország.

⁶⁹ A Cseh Köztársaság, Görögország, Olaszország, Lettország, Szlovákia.

⁷⁰ Franciaország, Magyarország, Lengyelország.

⁷¹ Hollandia, Szlovákia.

⁷² A Cseh Köztársaság.

⁷³ Lengyelország. A szakértőnek bírósági szakértőnek vagy egy bizonyos szakterületen elismert szakértőnek kell lennie.

Más tagállamokban szabadon engedélyezettek a könyvvizsgáló által készített jelentések, értékelésük viszont különleges feltételek mellett történik⁷⁴.

Óvintézkedések. A polgári jogi igény érvényesítését engedélyező összes tagállam lehetővé teszi az óvintézkedések iránti kérelmeket is.

Az óvintézkedés kérelmezője. Rendszerint a károsult félnek, így a Bizottságnak kell benyújtani a kérelmet az ügyészségnél vagy a bíróságnál⁷⁵. Csak két tagállam jelentette, hogy a per során mind a Bizottság mind pedig az ügyészség kérelmezhet óvintézkedést⁷⁶.

Óvintézkedés iránti kérelem. Tagállamonként nagyon változó, hogy mely dokumentumokat kell kötelező jelleggel tartalmaznia a kérelemnek. Egyes⁷⁷ tagállamok e tekintetben nem szabnak meg feltételeket. Ezzel ellentétben bizonyos esetekben a kérelemnek nagyon részletesnek kell lennie, aminek például tartalmaznia kell a kérelem jogalapját, a tényállás leírását, a vagyonfelosztás bizonyítékát, és a szerződő fél által ismert vagyonelem leírását a helyük megadásával. Szlovákia előírja, hogy a kérelemnek óvintézkedési javaslatot kell tartalmaznia.

A vagyonelemek eltűnésének kockázatát, és ezáltal a behajthatatlanságot illetően a bizonyítási teher általában a károsult félre, azaz a Bizottságra vonatkozik⁷⁸. Ezért mindig a Bizottság érdekében áll, hogy a lehető legrészletesebb kérelmet adja be. Végezetül meg kell jegyezni, hogy a *common law* jogrendszerrel rendelkező tagállamokban létezik megfelelője az óvintézkedésnek. Ide tartozik a befagyasztási parancs⁷⁹ és az elkobzási határozat⁸⁰.

4.3. Mezőgazdaság

2002-ben a tagállamok által az 595/91/EGK rendelet⁸¹ 3. és 5. cikke értelmében közölt adatok alapján 2,2 milliárd €-ra becsülték az EMOGA-garancia ágazatában elkövetett szabálytalanságokból eredő behajtandó összegek teljes hátralékát. A Bizottság 2002. decemberi, különösen a behajtás javítására irányuló közleményében⁸² határozatot hozott az OLAF és a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Főigazgatóság tisztviselőiből álló „behajtási munkacsoport” (Recovery Task force – RTF) létrehozásáról. Az RTF-nek tisztázni kellett a behajthatatlanság helyzetét és határozatokat kellett előkészítenie a pénzügyi

⁷⁴ Svédországban a jelentést személyesen kell ismertetni a tárgyalás során. Szlovéniában a bíróság pénzügyi szakértőt nevezhet ki a dokumentum ellenőrzése céljából.

⁷⁵ Ausztria, Belgium, Cseh Köztársaság, Görögország, Spanyolország, Finnország, Franciaország, Magyarország, Olaszország, Lettország, Portugália, Svédország, Szlovénia.

⁷⁶ A Cseh Köztársaság és Szlovákia. A vizsgálat megindításának szakaszában az ügyészség a károsult személy igénye nélkül is benyújthat kérelmet, amennyiben az a károsult érdekében történik, és különösen, ha fennáll a károsult részéről annak a veszélye, hogy elmulasztja benyújtani a kérelmet.

⁷⁷ Ausztria, Belgium, Görögország, Olaszország.

⁷⁸ Csak Finnország jelentett kivételt ezen elv alól: olyan ideiglenes intézkedések alkalmazása, mint például a transzfertilalom, vagy a lefoglalás nem követeli meg a fennálló kockázat bizonyítását. A kérelemben elvileg elegendő kijelenteni, hogy elég nagy a kockázat. A kérelemben azonban le kell írni, hogy az adott esetben miben nyilvánul meg a kockázat.

⁷⁹ Anglia és Wales.

⁸⁰ Skócia.

⁸¹ HL L 67., 1991.3.14.

⁸² COM(2002)671 végleges.

felelősségről a hivatalos számlaelszámolási eljárás keretében az EMOGA-garancia területén. Pénzügyi ellenőrzési munkáját 2003-ban kezdte meg az 1999 előtti és 500 000 €-t egyenként meghaladó esetek vonatkozásában, ahol a behajtásra nem került sor. A 9 tagállamot magában foglaló pénzügyi ellenőrzés eredményeként megállapították, hogy a be nem hajtott teljes összeg 765 millió €⁸³. 2004 végén a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Főigazgatóság beindította a számlaelszámolási eljárást: a pénzügyi felelősséget illetően az 1663/95/EK rendelet 8. cikke alkalmazásában hivatalos leveleket küldtek az érintett államoknak a Bizottság végrehajtandó pénzügyi korrekciókat illető javaslatával.

Az RTF mintegy 3 400 olyan esetben is megkezdte a pénzügyi ellenőrzést, amely egyenként 500 000 €-nél kisebb összeg érintett, közlésük 1999 előtt történt és ez idáig nem került sor a behajtásra (a teljes pénzügyi hatás becsült összege kb. 200 millió€). Az OLAF által kezelt ECR-adatbázis (External Communications Registry) tartalmazza a tagállamok által az 595/91/EGK rendelet 3. és 5. cikke keretében továbbított, az EMOGA-garancia területén elkövetett szabálytalanságok összes közleményét. A tagállamokat felkérték ezen adatok ellenőrzésére és kiegészítésre, a behajtási intézkedések eredményeit illetően önértékelő elektronikus formanyomtatvány kitöltésére, továbbá a be nem hajtott összegek átvállalására vonatkozó javaslat megtételére. Az RTF a továbbított adatokat 2005 során fogja ellenőrizni, a hivatalos elszámolási eljárás akkor kezdődhet meg, amint az ellenőrzések és az esetleges kiegészítő pénzügyi ellenőrzések lezárultak.

Az RTF munkájának hatására jobban hasznosították a tagállamok által közölt adatokat. Mindez megfelel a 3/2004. sz. számvevőszéki speciális jelentésre⁸⁴ adott bizottsági válaszban vállalt, „a szabálytalan KAP-kifizetésekkel és adósságokkal kapcsolatban a Bizottság rendelkezésére álló információk javítására” irányuló kötelezettségeknek.

4.4. Strukturális alapok

A strukturális alapok területén a tagállamok biztosítják a szabálytalanság vagy csalás következtében jogalap nélkül kifizetett összegek behajtását. Ezen összegek Bizottságnak történő visszafizetése a pénzügyi részesedés csökkentése vagy eltörlése útján történhet, mindemellett fennáll az alapok egyéb intézkedésekbe való átcsoportosításának lehetősége, amennyiben az érintett program még nem került lezárásra.

A strukturális alapok által társfinanszírozott programok több évre szólnak és időközi kifizetések alapján működnek. A jogalap nélkül kifizetett összegek behajtása a program lezárása előtt vagy után is lehetséges. Az 1994-1999-es programozási időszakra az utolsó részletre vonatkozó kérelem Bizottságnál való benyújtásának határideje 2003. március 31. volt. Ebben az időszakban mintegy 1 000 program

⁸³ Ezen összeg azon 32, 1999 előtt közölt és több mint 500 000 €-t kitevő eset kivételével értendő, amelyek vonatkozásában a közlemények és a pénzügyi vizsgálati eredmények összehasonlítása során inkoherenciát állapítottak meg. Ezen eseteket 2005 során elsőbbséggel fogják kezelni.

⁸⁴ A Számvevőszék 3/2004. sz. speciális jelentése a közös agrárpolitika keretében szabálytalanul kifizetett összegek visszatérítéséről a Bizottság válaszaival együtt, HL C 269., 2004.11.4.

került közösségi társfinanszírozásra, aminek teljes összege kb. 159 milliárd € volt⁸⁵. A Bizottság engedélyező és irányító szolgálatai (Regionális Politikai Főigazgatóság, Foglalkoztatási, Szociális és Esélyegyenlőségi Főigazgatóság, Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Főigazgatóság, Halászati és Tengeri Ügyek Főigazgatósága) az OLAF segítségével biztosítják a közigazgatási és pénzügyi nyomon követést e programok lezárásához. E nyomon követés különösen a tagállamok által, az 1681/94/EK rendelet⁸⁶ alapján továbbított és az ECR-adatbázisba (External Communications Registry) bejegyzett szabálytalansági közleményekre épül.

A szóban forgó időszakban a tagállamok által közölt szabálytalanságok 1,370 milliárd⁸⁷ € közösségi hozzájárulást érintenek.

Ezen esetek közül a Bizottság szintjén 5 028 esetet zártak le véglegesen: 634,6 millió € került levonásra az utolsó részlettel. Ezen túlmenően a tagállamok ugyanezen időszakban 2 604 esetre vonatkozóan tájékoztatták a Bizottságot, hogy nemzeti szinten lezárták az igazgatási vagy büntetőjogi eljárásokat. A Bizottság szolgálatai határozatokat készítenek elő azzal kapcsolatban, hogy a be nem hajtott összegeket a költségvetés vonatkozó jogcímére terhelik.

Nem került lezárásra 2 694 eset, amelyek behajtandó összege mintegy 647 millió €.

⁸⁵ Többéves programok. E számadat nem foglalja magában sem a strukturális alapok keretében közvetlenül finanszírozott projekteket sem pedig a kohéziós alapok által társfinanszírozott projekteket.

⁸⁶ HL L 178., 1994.7.12.

⁸⁷ Az ECR-adatbázis adatai szerint (2005.4.18.).